

**Odbor životního prostředí a
zemědělství**
oddělení ochrany přírody a krajiny

Obec Bánov
Hradčovice 168
687 33 Hradčovice

datum	oprávněná úřední osoba	číslo jednací
7.3.2014	P. Šnajdara	KUZL 14734/2014

Oznámení o návrhu plánu péče pro přírodní památku Hrádek

Krajský úřad Zlínského kraje jako oprávněný orgán ochrany přírody podle § 77a odst. 4 písm. e) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen zákon), zadal na základě § 38 zákona vypracování návrhu plánu péče pro zvláště chráněné území **přírodní památku Hrádek** katastrálním územím Bánov s platností pro období 2014 – 2023. Návrh plánu péče obsahuje popis opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území přírodní památky Hrádek.

V souladu s § 38 odst. 3 zákona žádáme Obec Bánov o zveřejnění tohoto oznámení o návrhu plánu péče na úřední desce obce po dobu 15 dnů a následně zaslání zpět s potvrzeným datem vyvěšení a sejmutí.

S návrhem plánu péče je možné se seznámit a nahlédnout do něj na odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje, tř. Tomáše Bati 21, 11. patro, dveře č. 1129, vždy v úřední dny pondělí, středa od 8.00 do 16.00 hod., nebo v jiném termínu po předchozí telefonické domluvě (tel.č. 577 043 362), na webových stránkách krajského úřadu www.kr-zlinsky.cz v oblasti životního prostředí, Projednáváné návrhy plánů péče o ZCHÚ a na Obecním úřadu Bánov.

Obec Bánov a vlastníci dotčených pozemků mohou uplatnit své připomínky u odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje ve lhůtě 15 dnů ode dne zveřejnění tohoto oznámení. V případě, že tak neučiní, máme za to, že s návrhem plánu péče pro přírodní památku Hrádek souhlasí a berou jeho obsah na vědomí.

 Zlínský kraj
krajský úřad
Odbor životního prostředí
a zemědělství
tř. T. Bati 21, 761 99 Zlín

RNDr. Alan Urc
vedoucí odboru

V: 13.3.2014

S:

Plán péče
o
PŘÍRODNÍ PAMÁTKU
HRÁDEK
na období
2013 - 2022

Zpracovatel: Ing. Jiří Schneider, Ph.D.
Újezd u Tišnova 7,
594 55 Újezd u Tišnova
IČ: 69665389

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	2182
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Hrádek
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	nařízení Okresního úřadu
orgán, který předpis vydal:	OkÚ Uherské Hradiště
číslo předpisu:	16/2002
datum platnosti předpisu:	16. 9. 2002
datum účinnosti předpisu:	1. 10. 2002

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Zlínský
okres:	Uherské Hradiště
obec s rozšířenou působností:	Uherský Brod
obec s pověřeným obecním úřadem:	Uherský Brod
obec:	Bánov
katastrální území:	Bánov

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 600865 Bánov

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
2036/1		ostatní plocha	dobývací prostor	10001	4733	4733
Celkem						4733

Ochranné pásmo:

Katastrální území: 600865 Bánov

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
2035/3		ostatní plocha	dobývací prostor	10001	4111	4111
Celkem						4111

Příloha č. M2:

Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ

Příloha č. M3:

Ortofotomapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	---	---		
vodní plochy	---	---	zamokřená plocha	---
			rybník nebo nádrž	---
			vodní tok	---
trvalé travní porosty	---	---		
orná půda	---	---		
ostatní zemědělské pozemky	---	---		
ostatní plochy	0,4733	0,4111	neplodná půda	---
			ostatní způsoby využití	0,4733
zastavěné plochy a nádvoří	---	---		
plocha celkem	0,4733	0,4111		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park: ---
 chráněná krajinná oblast: ---
 jiný typ chráněného území: ---

Natura 2000
 ptačí oblast: ---
 evropsky významná lokalita: ---

Příloha č. M1:
 Orientační mapa s vyznačením území

1.6 Kategorie IUCN

III. - přírodní památka

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Posláním přírodní památky je zachování největšího a charakteristického projevu třetihorní vulkanické aktivity v této oblasti.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

A. útvary neživé přírody

útvary	geologická charakteristika	popis útvaru
Lomová stěna	Sedimenty bělokarpatské jednotky magurského flyše, kterými pronikly žíly třetihorních vulkanických těles	Opuštěná lomová stěna z velké části zasypána, na okryté části lze pozorovat balvanitou vulkanickou brekcii, která pravděpodobně vyplňovala celý sopouch

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

Přírodní památka Hrádek není v překryvu s žádnou evropsky významnou lokalitou ani ptačí oblastí.

1.9 Cíl ochrany

Konzervace stávající lomové stěny jako významné geologické a exkurzní lokality.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Opuštěný lom, který byl později z velké části zavezen odpadem, proto je v současné době přístupná jen část bývalé lomové stěny o délce 50 m a výšce 12 m. Návrší vystupuje asi 80 m nad okolní terén a v minulosti zde stávalo nejprve opevnění z doby bronzové a později strážní hrádek. Lokalita se nachází ve středu obce Bánov za kostelem a místním hřbitovem.

Geologie a geomorfologie území

Po stránce geologické je území budování bělokarpatskou jednotkou magurského flyše. Na zbytcích lomové stěny lze pozorovat balvanitou vulkanickou brekcii, která původně vyplňovala sopouch a převážně je tvořena až 30-40 cm velkými ostrohrannými úlomky nazelenale šedého amfibolického bazaltického andezitu. Přítomny jsou i úlomky porcelanitů a tmavě šedých jílovců.

Geomorfologické zařazení území:

Systém	Alpsko-Himálajský
Subsystém	Karpaty
Provincie	Západní Karpaty
Subprovincie	Vnější západní Karpaty
Oblast	Slovensko-moravské Karpaty
Celek	Vizovická vrchovina
Podcelek	Hlucká pahorkatina

Klimatické poměry

Klimaticky jde o mírně teplou oblast, okrsek mírně vlhký, vrchovinový s roční průměrnou teplotou 7-8°C.

Hydrologické poměry

Popisované území je odvodňováno Bánovským potokem ústícím u Uherského Brodu do Olšavy, která se následně vlévá u Kostelan nad Moravou do Moravy.

Fytogeografické členění

Území náleží po stránce geobotanické do zóny karpatských ostřicových dubohabřin.

Floristická a faunistická charakteristika

Vzhledem k umístění lokality a historii jejího využívání je zde flóra i fauna značně omezena a vyskytuje se zde řada ruderalních druhů, jako je kustovnice cizí (*Lycium barbarum*), trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*) a pelyněk černobýl (*Artemisia vulgaris*). Ze vzácnějších druhů zde byla nalezena divizna rakouská (*Verbascum austriacum*).

Při faunistických průzkumech byl zjištěn výskyt otakárka fenyklového (*Papilio machaon*) a otakárka ovocného (*Iphiclides podalirius*), tedy druhů, kterým tento typ stanoviště vyhovuje a i zde nalézají živné rostliny pro své housenky. Dále zde byl prokázán výskyt ještěrky obecné (*Lacerta agilis*).

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
otakárek fenyklový (<i>Papilio machaon</i>)	Vzácně	ohrožený	Druh vázaný na miřkovité, živné rostliny se na území PP nachází
otakárek ovocný (<i>Iphiclides podalirius</i>)	Vzácně	ohrožený	Druh vázaný na křovité trnky a švestky, živné dřeviny se na území PP nachází
vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	Pravidelně	ohrožený	Loviště
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	Vzácně	silně ohrožený	

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Lokalita byla vyhlášena v kategorii přírodní památka v roce 2002 na základě podnětu Českého geologického ústavu a práce Ochrana geologických lokalit na okrese Uherské Hradiště (Kohoutová, Brno 2000).

b) rekreace a sport

Území je velmi intenzivně navštěvováno, v roce 2004 byly na vrcholu kopce vystavěny tři kříže. Velkým problémem je neustálé ukládání odpadu zejména ze sousedního hřbitova i sousedních zahrádek.

c) těžba nerostných surovin

Andezitový lom byl otevřen v roce 1932 a značná část návrší byla odtěžena, drcené kamenivo se používalo na výstavbu silnice z Uherského Brodu do Trenčína. Těžba zde byla ukončena v 50. letech 20. století.

d) jiné způsoby využívání

Po skončení těžby sloužil lom jako obecní skládka odpadu, což je v obyvatelích dodnes velmi silně zakořeněno a je zde odpad, převážně biologický ze hřbitova a zahrádek, vyvážen nepřetržitě.

Zřejmě už v pozdní době kamenné, ale určitě v době bronzové byl vrch opevněn, nevelké zbytky valů jsou zachovány na východní straně kopce. Ve středověku zde stával strážní hrad, který byl později pobořen. Proto je návrší v odborné literatuře nazýváno Hrad, mezi obyvateli se vžil název Skala. V minulosti se návrší také říkalo Kalvárie, ještě počátkem 2. světové války zde totiž stávaly tři kříže, které měly připomínat biblickou tragédii a utrpení zdejšího lidu v dobách uherských nájezdů. Koncem roku 2004 byla „Kalvárie“ se třemi kříži obnovena.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

- Koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje (ARVITA P spol. s r. o.)
- Územní plán Bánova 2012

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

Vzhledem k tomu, že jedním z navrhovaných opatření je provedení nového zaměření skutečného výskytu ZCHÚ a jeho přehlášení, je do dílčích ploch počítání i území, které se nachází v OP.

2.4.1 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Dílčí plocha A: Lomová stěna – z větší části zasypaná, na odkryté části lze pozorovat vulkanickou brekcii vyplňující pravděpodobně celý sopouch. Na některých místech stěna zarůstá křovinatým náletem a také plaménkem.

Příloha:

- tabulka „Popis dílčích ploch a objektů“ – příloha č. T1
- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. M4

2.4.2 Základní údaje o nelesních pozemcích

Dílčí plocha B: Návrší – zarůstání dřevinami, nachází se zde dřevěné kříže.

Dílčí plocha C: Východní část – zarůstající skládka odpadu velmi svažité, část svahu osázena listnatými dřevinami.

Dílčí plocha D: Travnatá plocha pod lomovou stěnou – zatravněná plocha, dochází zde k navázení zejména biologického odpadu, před časem zde byla navezena výkopová zemina a suť.

Dílčí plocha E: Zastavěné plochy

Příloha:

- tabulka „Popis dílčích ploch a objektů“ – příloha č. T1
- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. M4

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

V minulém plánu péče byla navržena rekultivace skládky v dolní části pod lomovou stěnou, což se podařilo zrealizovat pouze částečně. Vyvážení odpadu, v dnešní době naštěstí již zejména biologického, je stále problémem, který je nezbytné i v novém plánu péče řešit. Tato činnost však přímo neohrožuje existenci předmětu ochrany.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Vzhledem k předmětu ochrany se nepředpokládají kolize zájmů ochrany přírody.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o útvary neživé přírody

PP Hrádek byla vyhlášena za účelem ochrany a zachování přístupnosti zajímavé geologické lokality. Pro splnění tohoto úkolu je nezbytné pravidelné čištění výchozu od náletových dřevin a porostů popínavých rostlin.

b) péče o nelesní území

Vyčištění plochy pod lomovou stěnou od skládky odpadu, rozhrnutí navážky zeminy, zatravnění a případné osázení dubem a lípou.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) útvary neživé přírody

Dílčí plocha A: Vyčištění výchozu od náletových dřevin a porostů popínavých rostlin 1x za 3 roky za použití horolezecké techniky.

Příloha:

- výčet plánovaných zásahů (tabulka) – příloha č. T1

b) nelesní pozemky

Dílčí plocha B: Odstranění nepůvodních dřevin 1x za 5 let.

Dílčí plocha C: Odstranění nepůvodních dřevin 1x za 5 let.

Dílčí plocha D: Vyčištění rovinaté plochy pod lomovou stěnou od navážek odpadu, rozhrnutí navezené zeminy, umístění tabulky upozorňující na zákaz ukládání odpadu mimo kontejner – 1 x za 10 let, dále dle potřeby.

Dílčí plocha E: Bez zásahu.

Příloha:

- výčet plánovaných zásahů (tabulka) – příloha č. T1

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Podmínky využívání ochranného pásma jsou stanoveny § 37 odst. 2 zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Je nezbytné provedení přehlášení jak samotného území, tak ochranného pásma.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Území je vyznačeno 1 tabulí dle vyhlášky 60/2008 Sb.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Vzhledem k tomu, že území bylo vyhlášeno v době, kdy nebyla v tomto území provedena digitalizace hranic pozemků, ani nebyly k dispozici letecké snímky s překryvem katastrálních hranic, došlo po digitalizaci k posunu hranice území mírně mimo zájmovou plochu, čímž se část lomové stěny dostala mimo ZCHÚ a je v jeho ochranném pásmu, a zároveň došlo k rozporu mezi rozlohou ve vyhlášce a v katastru nemovitostí. Z tohoto důvodů navrhuje přehlášení území podle zaměření skutečného stavu.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Není navrhována regulace takového využívání území, pouze by mělo být zabráněno jeho zavážení odpadem ze hřbitova a zahrádek.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Formou propagačního letáčku informovat odbornou i laickou veřejnost o zde se nacházejícím geologickém fenoménu.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Vzhledem k charakteru lokality není nutný žádný další průzkum území, pouze provádění pravidelných kontrol stavu území.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Odstranění černé skládky	-----	30.000,-
Rozhrnutí navážky zeminy	-----	10.000,-
Umístění zákazové tabulky	-----	3.000,-
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	43.000,-
Opakované zásahy		
Čištění lomové stěny (3x za platnost PIP)	15.000,-	30.000,-
Odstranění nepůvodních dřevin (2x)	20.000,-	40.000,-
Údržba značení	1.000,-	10.000,-
Opakované zásahy celkem (Kč)		80.000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	-----	123.000,-

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Kohoutová, I.: Ochrana geologických lokalit na okrese Uherské Hradiště, Brno 2000
Vlastní terénní šetření v roce 2012, ústní sdělení a archiv pracovníků odboru životního prostředí a zemědělství Zlínského kraje

4.3 Seznam používaných zkratk

ČGÚ – Český geologický ústav
EVL – evropsky významná lokalita
CHKO - chráněná krajinná oblast
IUCN – International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources
KN – katastr nemovitostí
LV – list vlastnictví
MZCHÚ – maloplošné zvláště chráněné území
OkÚ – okresní úřad
OP – ochranné pásmo
PK – pozemkový katastr
PP – přírodní památka
ZCHÚ - zvláště chráněné území

5. Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	2
1.1 Základní identifikační údaje	2
1.2 Údaje o lokalizaci území	2
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	3
1.4 Výměru území a jeho ochranného pásma	4
1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími	4
1.6 Kategorie IUCN	4
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	4
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	4
1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav	5
1.8 Předmět ochrany EVL nebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu	5
1.9 Cíl ochrany	5
2. Rozbor stavu ZCHÚ s ohledem na předmět ochrany	6
2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	6
2.2 Historie využívání území	7
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	7
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	8
2.4.1 Základní údaje o útvarech neživé přírody	8
2.4.2 Základní údaje o nelesních pozemcích	8
2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče	8
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	8
3. Plán zásahů a opatření	9
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	9
3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání	9
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	9
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma	9
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	10
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	10
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	10
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území	10
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	10
4. Závěrečné údaje	11
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody	11
4.2 Použité podklady a zdroje informací	11
4.3 Seznam používaných zkratk	11
5. Obsah	12

Součástí plánu péče jsou dále tyto přílohy

Tabulky: Příloha T1 - **Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodům 2.4.1, 2.4.2 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 - **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 - **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ**

Příloha M3 - **Ortofotomapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M4 - **Mapa dílčích ploch a objektů**

Fotodokumentace

Tabulky - Příloha T1

Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
Dílčí plocha A	Lomová stěna		Předmět ochrany	Vyčištění od náletových dřevin a popínavých rostlin	2	mimo vegetační dobu	1x za 3 roky
Dílčí plocha B	Návrší		Plocha nad stěnou, nachází se zde dřevěné kříže	Odstranění nepůvodních dřevin	3	mimo vegetační dobu	1x za 5 let
Dílčí plocha C	Východní část		Bývalá skládka, příkrý svah	Odstranění nepůvodních dřevin	3	mimo vegetační dobu	1x za 5 let
Dílčí plocha D	Travnatá plocha		Rekultivovaná plocha	Rozhrnutí navezené zeminy, odstranění odpadu	2	bez omezení	1x

Stupně naléhavosti jednotlivých zásahů se uvádí podle následujícího členění:

1. stupeň - zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah vhodný,
3. stupeň - zásah odložitelný.

Příloha M1:

Příloha M2:

Příloha M3:

Přírodní památka Hrádek

- Maloplošné zvláště chráněné území
- Ochranné pásmo

0 10 20 40 m

GIS Zlínského kraje
Podkladová data:
Ortofoto © GEODIS, MZCHU - AOPK ČR

Příloha M4:

Přírodní památka Hrádek

Fotodokumentace

Skládka bioodpadu, navážka zeminy

Zarůstání lomové stěny popínavými rostlinami a náletovými dřevinami